

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,**annettu 16 päivänä marraskuuta 2009,****ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eurokolikoiden aitouden tarkistamisesta ja kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden käsittelystä****(CON/2009/95)**

(2009/C 284/02)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 30 päivänä syyskuuta 2009 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eurokolikoiden aitouden tarkistamisesta ja kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden käsittelystä ⁽¹⁾ (jäljempänä 'ehdotettu' asetus).

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 123 artiklan 4 kohdan kolmanteen virkkeeseen ja 105 artiklan 4 kohtaan yhdessä 106 artiklan 2 kohdan kanssa, koska ehdotettu asetus liittyy eurokolikoiden teknisiin ominaisuuksiin. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17,5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

Yleisiä huomautuksia

Ehdotetulla asetuksella pannaan täytäntöön euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä 28 päivänä kesäkuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001 ⁽²⁾ 6 artiklassa tarkoitettua luottolaitoksille ja muille laitoksille asetettua velvoite varmistaa, että niiden vastaanottamien eurokolikoiden, jotka ne aikovat palauttaa kiertoon, aitous tarkistetaan ja väärennökset tunnistetaan. EKP on hyväksynyt hyvin samanlaiset toimenpiteet samojen laitosten velvollisuudesta tarkistaa eurosetelien aitous neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001 mukaisesti. Samanlaisen lainsäädännön soveltaminen sekä euroseteleitä että -kolikoita suurelle yleisölle jakeleviin laitoksiin auttaa pienentämään euroseteleiden ja -kolikoiden väärentämisen yhteiselle rahalle aiheuttamaa uhkaa.

Komission päätös tukeutua olemassa oleviin kolikoiden lajittelumenetelmiin ja -laitteisiin, jotka perustuvat eurometallirahojen tunnistamisesta ja liikkeeseen sopimattomien eurometallirahojen käsittelystä 27 päivänä toukokuuta 2005 annettuun komission suositukseen 2005/504/EY ⁽³⁾, on ehdotetun asetuksen kannalta epäilemättä paras tapa varmistaa tähän mennessä syntyneiden hyvien käytäntöjen jatkuvuus ja taata näin suunniteltujen toimenpiteiden tehokkuus.

Käsittelymaksut

Huolimatta ehdotetun asetuksen 8 artiklan 2 ja 4 kohdasta, joissa annetaan jäsenvaltiolle mahdollisuus myöntää tietyissä rajoissa vapautuksia käsittelymaksuista, EKP:n mielestä on kyseenalaista, palveleeko kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden yksikköarvosta laskettavan 5 prosentin käsittelymaksun pidättäminen ehdotetun asetuksen tarkoitusta, joka on jäsenvaltioiden velvoittaminen käyttökeltottomien eurokolikoiden kiertoon poistamiseen. Kuten ehdotetun asetuksen johdanto-osan 4 perustelukappaleessa on todettu, käyttökeltottomia eurokolikoita "on vaikeampi käyttää, mikä voi saada käyttäjät epäilemään kolikoiden aitoutta". Kiertoon kelpaamattomat eurokolikot pitää poistaa kiertosta sen varmistamiseksi, että eurokolikoiden aitous voidaan luotettavasti tarkistaa ja niiden altistumista väärentämiselle vähentää. Tältä osin EKP katsoo, että kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden hyvittämisestä tai uusiin vaihtamisesta ei pitäisi pääsääntöisesti pidättää käsittelymaksuja. Kuten EKP:n aikaisemmissa lausunnoissa on painotettu, käsittelymaksun periminen on ristiriidassa laillisen maksuvälineen käsitteen kanssa, jonka mukaan julkisen vallan tehtävänä on vaihtaa laillisena maksuvälineenä käytettävää rahaa sen täydestä arvosta. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ KOM(2009) 459 lopullinen.

⁽²⁾ EUVL L 181, 4.7.2001, s. 6.

⁽³⁾ EUVL L 184, 15.7.2005, s. 60.

⁽⁴⁾ Ks. lausunto CON/2009/52. Kaikki EKP:n lausunnot julkaistaan EKP:n verkkosivustolla <http://www.ecb.europa.eu>

EKP katsoo kuitenkin, että 15 prosentin käsittelymaksu olisi oikeutettu niissä tapauksissa, joissa tarkastettavien käyttökelvottomien kolikoiden määrä on verrattain suuri johtuen poikkeavuuksista tai poikkeamista ehdotetun asetuksen 9 artiklassa tarkoitetuista vaatimuksista.

Siltä osin kuin EKP suosittaa ehdotettua asetusta muutettavaksi, yksityiskohtaiset muutosehdotukset sekä niiden perustelut on esitetty liitteessä.

Annettu Frankfurt am Mainissa 16 päivänä marraskuuta 2009.

EKP:n puheenjohtaja

Jean-Claude TRICHET

LIITE

Muutosehdotukset

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottama muutos (1)
----------------------------	----------------------------

Muutos 1

Ehdotetun asetuksen 3 artiklan 1 kohta

3 artikla	3 artikla
<p>"1. Laitosten on varmistettava, että niiden vastaanottamien eurokolikoiden, jotka ne aikovat palauttaa kiertoon, aitous tarkistetaan. Velvollisuuden täytäntöönpanosta huolehtivat</p> <p>a) pääasiassa 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun kolikonkäsittelylaitteiden luetteloon sisältyvät kolikonkäsittelylaitteet; tai</p> <p>b) koulutettu henkilöstö."</p>	<p>"1. Laitosten on varmistettava, että niiden vastaanottamien yksikköarvoltaan 2 ja 1 euron ja 50 sentin arvoisten eurokolikoiden, jotka ne aikovat palauttaa kiertoon, aitous tarkistetaan. Velvollisuuden täytäntöönpanosta huolehtivat</p> <p>a) pääasiassa 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun kolikonkäsittelylaitteiden luetteloon sisältyvät kolikonkäsittelylaitteet; tai</p> <p>b) koulutettu henkilöstö."</p>

Perustelu

EKP ehdottaa aitouden tarkistamisen rajoittamista kolikoihin, joiden yksikköarvo on vähintään 50 senttiä (eli 50 sentin ja 1 ja 2 euron kolikoihin). Yksikköarvoltaan 20 sentin ja sitä pienempien kolikoiden riski joutua väärennöksen kohteeksi on vähäinen johtuen niiden pienestä arvosta verrattuna (i) metallin arvoon ja (ii) väärentämisen kustannuksiin. Kaikkien kolikoiden palauttaminen tarkastettavaksi aiheuttaisi laitoksille todellisen taakan, jolle kyseessä olevien kolikoiden arvo ei välttämättä anna aiheutta.

Muutos 2

Ehdotetun asetuksen 4 artiklan 1 kohta

4 artikla	4 artikla
<p>"1. Laitosten on annettava kolikoidenkäsittelylaitteensa nimettyjen kansallisten viranomaisten tai Euroopan teknis-tieteellisen keskuksen (ETTK) tunnistustesteihin testattavaksi. Tällainen testi on suunniteltava niin, että sillä voidaan varmistaa, että kolikonkäsittelylaite onnistuu hylkäämään tunnetut kolikkoväärennöstyypit ja muut kolikonkaltaiset esineet, joiden ominaisuudet eivät vastaa aitojen eurokolikoiden ominaisuuksia."</p>	<p>"1. Laitokset saavat käyttää ainoastaan on annettsaavat käyttää ainoastaan on annett kolikoidenkäsittelylaitte tyyppejensä, jotka ovat läptyyppejensä, jotka ovat läpäisseet nimettyjen kansallisten viranomaisten tai Euroopan teknis-tieteellisen keskuksen (ETTK) suorittamansuorittaman tunnistustest ineihin testattavaksiineihin testattavaksi. Tällainen testi on suunniteltava niin, että sillä voidaan varmistaa, että kolikonkäsittelylaitte tyyppityyppi onnistuu hylkäämään tunnetut kolikkoväärennöstyypit, jaja muut kolikonkaltaiset esineet, joiden ominaisuudet eivät vastaa aitojen eurokolikoiden ominaisuuksia, sekä kiertoon kelpaamattomat eurokolikot.sekä kiertoon kelpaamattomat eurokolikot."</p>

Perustelu

EKP:n mielestä laitosten velvoittaminen käyttämään kolikonkäsittelylaitteita, jotka ovat läpäisseet tunnistustestin, on ehdotettua sääntelyä loogisempi lähestymistapa. Se mahdollistaisi useille laitoksille kerran onnistuneesti testattujen laitteiden käyttämisen, eli testin toistaminen jokaisen laitoksen osalta ei olisi tarpeen. Lisäksi se olisi paremmin yhdenmukainen ehdotetun asetuksen 5 artiklan kanssa, jossa säädetään, että tunnistustestejä voidaan suorittaa valmistajan tiloissa ja että komission verkkosivuilla julkaistaan koottu luettelo onnistuneesti testatuista laitteista. EKP ehdottaa edelleen tunnistustestien rajoittamista siten, että kolikonkäsittelylaitteet testattaisiin laitetyyppikohtaisesti (samantyyppisiksi katsottaisiin laitteet, joissa käytetään samaa laitteistoa, ohjelmistoa ja ydintoimintoja), koska tämän pitäisi riittää sen varmistamiseksi, että kaikki samantyyppiset kolikonkäsittelylaitteet täyttävät ehdotetussa asetuksessa asetetut vaatimukset.

Lisäksi ehdotetun asetuksen 2 artiklan b alakohdan mukaan kiertoon kelpaamattomilla eurokolikoilla tarkoitetaan aitouden tarkistamisen yhteydessä hyläytyjä eurokolikoita. Tästä syystä ehdotetun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan sanamuodosta pitäisi käydä selväksi, että tunnistustestiin annettavan kolikonkäsittelylaitteen on tunnistettava myös kiertoon kelpaamattomat eurokolikot.

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottama muutos (1)
----------------------------	----------------------------

Muutos 3

Ehdotetun asetuksen 6 artiklan 3 kohta

<p>6 artikla</p> <p>”3. Kussakin jäsenvaltiossa on joka vuosi tarkastettava sellainen määrä laitteita, että näillä laitteilla kyseisenä vuotena käsiteltyjen eurokolikoiden määrä on vähintään kolmannes niiden kolikoiden yhteenlasketusta kumulatiivisesta nettomäärästä, jotka kyseinen jäsenvaltio on laskenut liikkeeseen eurokolikoiden käyttöönotosta edellisen vuoden loppuun. Tarkastettavien laitteiden määrä on laskettava kolmen yksikköarvoltaan suurimman kiertoon tarkoitetun eurokolikon määrien perusteella.”</p>	<p>6 artikla</p> <p>”3. Kussakin jäsenvaltiossa on joka vuosi tarkastettava 10 prosenttia kaikista kyseiseen jäsenvaltioon asennetuista laitteista tai sellainen määrä laitteita, että näillä laitteilla kyseisenä vuotena käsiteltyjen eurokolikoiden määrä on vähintään kolmannes niiden kolikoiden yhteenlasketusta kumulatiivisesta nettomäärästä, jotka kyseinen jäsenvaltio on laskenut liikkeeseen eurokolikoiden käyttöönotosta edellisen vuoden loppuun. Jälkimmäisessä tapauksessa tarkastettavien laitteiden määrä on laskettava kolmen yksikköarvoltaan suurimman kiertoon tarkoitetun eurokolikon määrien perusteella.”</p>
--	--

Perustelu

EKP:n mielestä jäsenvaltioilla pitäisi olla mahdollisuus valita tarkastavatko ne alueelleen asennetut kolikonkäsittelylaitteet soveltamalla ehdotetussa asetuksessa säädettyä laskentamenetelmää vai tarkastamalla vaihtoehtoisesti tietyn prosentuaalisen osuuden kolikonkäsittelylaitteista. Koska kolikot kiertävät koko euroalueella, niiden siirtyminen jäsenvaltiosta toiseen voi vaikuttaa merkittävästi kussakin jäsen valtiossa kierrossa olevien kolikoiden määrään. Jotkut jäsenvaltiot voivat tästä syystä pitää tarkoituksenmukaisempaan tarkastaa kolikonkäsittelylaitteet riippumatta liikkeeseen laskemiensa kolikoiden kumulatiivisesta nettomäärästä. Molemmissa tapauksissa jäsenvaltion tarkastamien kolikonkäsittelylaitteiden määrä olisi riittävän suuri, jotta varmistettaisiin laitosten eurokolikoiden aitoudentarkistuskyyntä riittävä valvonta.

Muutos 4

Ehdotetun asetuksen 8 artikla

<p>8 artikla</p> <p>”1. Hyvitettäessä kiertoon kelpaamattomia eurokolikoita tai vaihdettaessa niitä uusiin pidetään käsittelymaksu, joka on 5 prosenttia näiden eurokolikoiden yksikköarvosta. Jos koko pussi tai laatikko tarkastetaan 10 artiklan mukaisesti, käsittelymaksuun lisätään maksu, joka on 15 prosenttia palautettavien eurokolikoiden yksikköarvosta.</p> <p>2. Jäsenvaltiot voivat myöntää yleisiä vapautuksia käsittelymaksuista silloin, jos kolikoita palauttavat oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt tekevät tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä nimettyjen kansallisten viranomaisten kanssa eurokolikkoväarennösten ja kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden poistamiseksi kierrosta.</p> <p>3. Kolikoita palauttavan oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön on maksettava kuljetuskustannukset ja muut vastaavat kustannukset.</p> <p>4. Oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö voi palauttaa vuoden aikana ilman käsittelymaksua enintään yhden kilogramman kiertoon kelpaamattomia eurokolikoita kutakin yksikköarvoa kohden, rajoittamatta kuitenkaan 2 kohdassa säädetyn vapautuksen soveltamista.”</p>	<p>8 artikla</p> <p>”1. Hyvitettäessä kiertoon kelpaamattomia eurokolikoita tai vaihdettaessa niitä uusiin pidetään käsittelymaksu, joka on 5 prosenttia näiden eurokolikoiden yksikköarvosta. Hyvitettäessä kiertoon kelpaamattomia eurokolikoita tai vaihdettaessa niitä uusiin pidetään käsittelymaksu, joka on 15 prosenttia palautettavien eurokolikoiden yksikköarvosta, jos koko pussi tai laatikko tarkastetaan 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti, käsittelymaksuun lisätään maksu, joka on 15 prosenttia palautettavien eurokolikoiden yksikköarvosta.</p> <p>2. Jäsenvaltiot voivat myöntää yleisiä vapautuksia käsittelymaksuista silloin, jos kolikoita palauttavat oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt tekevät tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä nimettyjen kansallisten viranomaisten kanssa eurokolikkoväarennösten ja kiertoon kelpaamattomien eurokolikoiden poistamiseksi kierrosta.</p> <p>3. Kolikoita palauttavan oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön on maksettava kuljetuskustannukset ja muut vastaavat kustannukset.</p> <p>4. Oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö voi palauttaa vuoden aikana ilman käsittelymaksua enintään yhden kilogramman kiertoon kelpaamattomia eurokolikoita kutakin yksikköarvoa kohden, rajoittamatta kuitenkaan 2 kohdassa säädetyn vapautuksen soveltamista.”</p>
--	---

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottama muutos ⁽¹⁾
----------------------------	---------------------------------------

Perustelu

Ks. edellä oleva kappale käsittelymaksuista.

Muutos 5

Ehdotetun asetuksen 14 artikla

14 artikla	14 artikla
<p>"Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i>.</p> <p>Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2012.</p> <p>Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti."</p>	<p>"Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i>.</p> <p>Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2012.</p> <p>Ne jäsenvaltiot, jotka ovat tämän asetuksen voimaan tullessa panneet täytäntöön komission suosituksen 2005/504/EY, voivat kuitenkin jatkaa kyseisen asetuksen täytäntöönpanotoimien soveltamista kolmen vuoden siirtymäkauden ajan 1 päivästä tammikuuta 2012 alkaen.</p> <p>Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti."</p>

Perustelu

Kun otetaan huomioon erityisesti komission suosituksen 2005/504/EY täytäntöön paneissa jäsenvaltioissa tehdyt kolikonkäsittelylaitteiden asentamiseen liittyvät investoinnit, ehdotetussa asetuksessa tulisi siirtymäsäännöksellä sallia väliaikaisesti komission suositukseen perustuvien, hyväiksi todettujen kansallisten käytänteiden soveltamisen jatkaminen.

⁽¹⁾ Lihavointi itse tekstissä osoittaa EKP:n lisättäväksi ehdottaman uuden tekstin. Tekstissä oleva ylivivaus osoittaa EKP:n poistettavaksi ehdottaman tekstin.